

מסורת הש"ס

א) [שבת קה: קז: קמא: כריכות כז:], ב) [ז"ק פו:], ג) כחצות לב: מכות טו, ד) [יבמות כב: וס"ג], ה) [שם קה:], ו) [ז"ק נד: ד"מ סב, חגיגה כו, יבימות כב:], ז) [משפטים פרשה ה], ח) [שבת לה:], ט) [דף מד:], י) [דף פו:], יא) [וע"י היטב מוס' יומא' יט: ד"ה מי חיבא ומוס' ד"מ ז: ד"ה מן],

תורה אור השלם, 1877, צילום לא תקלף וקשיא בעמק לא תארי: שמות כב כז

תורה אור השלם
1. אֱלֹהִים לֹא תִקְלָל וְקִשְׁיָא בְעַמְקָא לֹא תֵאָרִי: שמות כב כז

מוסף רש"י

מלאכה שאינה צריכה לגופה. כל מלאכה שאינה צריכה אלף לטקיה מעליה, הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, דברזנו לא בזה לו ולא היה צריך לה, הלכך לאו מלאכת מחשבת הוא לר"ש (שבת צג:). ביישור ישן, צייט אלס יסן, רומת. מתוך שנתו ולא הכיר בבשמו שטעה זה זה (בר"ק 19:). הכהו הכאה שאין בה שוה פרוטה לזקה. שאס יש זה משלומי פרוטה משלם ואינו לוקה, דליפין בכמויות באלו נעוה (לב:). בפירוט ריבנה תורה חובל בחבירו למשלומן, וכי אין זה שוה פרוטה לוקה שעבר על לא יוסיף פן יוסיף (מכות 10:). דמקשינן הכאה לקללה. ברשת ואלה המשפטים סמך הענין אלף שפסוק אחד מפסוק צויהן ואיכא למ"ד היקש הוא (יבמות קא:).

ור' שמעון אית ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה. בפרק המצניע (שבת ד' גג:). גבי המוליא את המת במטה: **מהו שיעשה שליח**. ד"ד לאציו אס נמחייב אציו נדוי או מלקות: **ואחר מי הסירו**. לקללו ולהכות את חבירו והלא כל ישראל הוזהרו על הכאת חביריהם ועל קלקלם כדילפינן דב' מיתות (לעיל ד' נח:). אפ"ה נעשה שליח ד"ד לכך דכתיב (דברים כה) ארבעים יכנו וכתיב (במדבר ה) יתן ה' אותך: **ומה מי שמואז להכוסו**. ברייתא תניא הכי במכילתא⁽¹⁾: **מאי לאו אידי ואידי**.

מזוה ואינה מזוה תרווייהו במקום מזוה והא דבזנו והא באתר והכי קאמר ויליף אזהרה למכה אציו: **ומה אחר שמואז להכוסו במקום מזוה**. דכתיב יכנו: **מזוה שלא להכוסו**. יותר מארבעים דכתיב (דברים כה) ולא יוסיף פן יוסיף בנו שאינו מזוה להכותו אפילו במקום מזוה אלמא אינו נעשה שליח לכך אינו דין שמוזהר שלא להכותו שלא במקום מזוה: **ומה במקום מזוה שמואז להכוסו מזוה שלא להכוסו**. יותר מארבעים דכתיב (דברים כה) ארבעה למכה אציו או חבירו מהכא: **בא אחר והכהו וקילנו פטור**. קס"ד פטור ממלקות: **ואינו יולא**. ואשמעי' דבזנו אינו נעשה שליח בית דין לכופו לנאת וקשיא לרב ששת: ה"ג והאמר **רב ששם ציישו יסן ומס חייב**. ציישו יסן ומת תוך שינתו: **חייב**. דהא מתבציישין בזיו והאי נמי ל"ש: **מכלל**. דחייב דקתני גבי בזו ממון קאמר בתמיה והא בזין זה שוה פרוטה מוקמת לה: **אלא**. על כרחך חייב דזינו קאמר מיתה: **הכא נמי**. דתני גבי אחר פטור דזינו קאמר וממלקות פטר ליה ואכתי מאי שנא: **צעושה מעשה עמך**. וזה שעובר עבירה שחייב מיתה לאו עושה מעשה עמך הוא: **הסינה קללה**. דכתיב ביה צעמך: **מקשינן**. כלומר גמרינן צמה מצינו. ואיכא דאמרי היקשא דכתיב מכה אציו ומקלל אציו גבי הדדי באלה

המשפטים אלף שמקרא אחד מפסיק ביניהם: **אי הכי בזו נמי**. דהא לא כתיב אזהרה במקלל אציו אלף במקלל חבירו שאציו בכלל עמך צפ' ד' מיתות (לעיל ד' טו:). דרב פנחס משמיה דרבא צמכתא חגיגה בסוף חומר בקודש: **במקוים**. הראוי להתקיים ולא זה שנגמר דינו: מדי

משום דהוי פסיק רישיה וחשיב מלאכת מחשבת כיון שידוע שיבעיר ור' שמעון דפוטר משום דלאנה צריכה לגופה ולא צעי מלאכת מחשבת דהא ר' שמעון מחייב מקלקל בהצבעה ומקלקל דמיפטור בשאר מלאכות היינו משום דלא הוי מלאכת מחשבת כדמוכח שלהי פרק קמא דחגיגה (דף י:). מכלל דבהצבעה לא חיישינן והא דשרינן לבעול לכתחלה בשבת אס להנאת עצמו הוא צריך אפילו דס חבורי מחבר ה"ט משום דאינה צריכה לגופה ור' אליעזר דמחייב חטאת⁽²⁾ במכבד ומרצץ לאו משום דליהוי פסיק רישיה דהא שרי לר' שמעון לכתחלה אלף חשיב תיקון לכיבוד ולריצון כעין זנין ואפילו בלא השוואת גומות דבדבר מועט מיחייב משום צונה כדאשכחן⁽³⁾ גודלת ופוקסת ובס"פ כירה (שבת דף מז:). דהוי שרי לטלטל נר הדולק בשבת אי לאו משום דבסיס לדבר האסור היינו משום דאי מכבה בלא מתכוין אינה צריכה לגופה היא ומיהו תימא דהא לשמואל קאמר בפרק כירה⁽⁴⁾ דבדבר שאין מתכוין סבר לה כר"ש ובמלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כר' יהודה וכיון דסבר כר"י במלאכה שאינה צריכה לגופה היכי דבר שאין מתכוין דשרי התם (דף מא:). גבי מיתח שפיניהו לתת לתוכו מים להפשיר אפי' שיעור לצרך דהוה ליה שגגת סקילה וי"ל דהא דאשרינן הכא קוז וסילוא משום דחיישינן כשמתחיל להסיר שמה יתהפך דלא סגי אי לא הוי פסיק רישיה ולא ינית בצביל כך אבל שאר דבר שאין מתכוין דלא פסיק רישיה הוא שרי

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

פה.

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

י"ד ג מיי' פ"ג מהל' חובל ומיזק הל' ג סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' תכ סעיף לה:

בזו ד מיי' שם פ"ה הלכה ג סמג שם טוש"ע שם סעיף ב:

בזו ה מיי' פ"ה מהל' ממרים הלכה יב סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד:

א [נמי' פ"ה מהל' חובל הליא טוש"ע ח"מ סי' תכ סעי' א:]
יג ב מיי' פ"ה מהל' ממרים הל' יב ועיין בכ"מ סמג לאוזן ריט טוש"ע י"ד סי' רמא סעיף ד: